

Introitus: Uzdrav mne, Hospodine, a zdrav budu; vysvobod mne, a vysvobozen budu.
Jeremiášovo proroctví 17:14

KK 20 Křesťané, zpívejte
KK 240 Moudrosti poklad z nebe (1-3)
KK 66 Smiluj se, Bože...
KK 534 Požehnání...

Čtení ze žalmu 78., verše 1 až 8:

„Poučující. Pro Asafa. Lide můj, naslouchej učení mému, k slovům úst mých nakloň ucho, otevřu svá ústa ku přísloví, předložím hádanky dávnověké. Co jsme slyšeli a o čem víme, to, co nám otcové vyprávěli, nebudeme tajit jejich synům. Budeme vyprávět budoucímu pokolení o Hospodinových chvályhodných činech, o mocných skutcích a divech, jež konal. Stanovil svědectví v Jákobovi, vydal zákon v Izraeli a přikázal našim otcům, aby s tím seznamovali své syny, aby o tom vědělo budoucí pokolení, synové, kteří se zrodí. Ti to budou dále vyprávět svým synům, aby složili důvěru v Boha a na Boží skutky nezapomínali, aby zachovávali vždy jeho přikázání, a nebyli jako jejich otcové, to umíněné, vzdorné pokolení, pokolení nestálého srdce, jehož duch nezůstal věrný Bohu.“

Alternativa: Čtení ze Staré smlouvy, z knihy Deuteronomium 32. kapitoly, verše 1 až 6

Čtení z evangelia Lukášova, ze 7. kapitoly, verše 18 až 35:

„O tom všem se dověděl Jan od svých učedníků. Zavolal si dva z nich a poslal je k (Pánu) Ježíšovi s otázkou: „Jsi ten, který má přijít, nebo máme čekat jiného?“ Ti muži k němu přišli a řekli: „Poslal nás Jan Křtitel a ptá se: Jsi ten, který má přijít, nebo máme čekat jiného?“ A v tu hodinu uzdravil Ježíš mnoho lidí z nemocí, utrpení a z moci zlých duchů a mnohým slepým daroval zrak. Odpověděl jim: „Jděte, zvěstujte Janovi, co jste viděli a slyšeli: Slepí vidí, chromí chodí, malomocní jsou očišťováni, hluchí slyší, mrtví vstávají, chudým se zvěstuje evangelium. A blaze tomu, kdo se nade mnou neuráží.“ Když Janovi poslové odešli, začal Ježíš o něm mluvit k zástupům: „Na co jste se vyšli na poušť podívat? Na rákos, kterým kývá vítr? Nebo co jste vyšli zhlédnout? Člověka oblečeného do drahých šatů? Ti, kdo mají skvělý šat a žijí v přepychu, jsou v královských palácích. Nebo co jste vyšli zhlédnout? Proroka? Ano, pravím vám, a víc než proroka. To je ten, o němž je psáno: ‚Hle, já posílám posla před tvou tvář, aby ti připravil cestu.‘ Pravím vám, mezi těmi, kdo se narodili z ženy, nikdo není větší než Jan; avšak i ten nejmenší v království Božím jest větší nežli on. A všechen lid, který ho slyšel, i celníci dali Bohu za pravdu tím, že přijali Janův křest. Ale farizeové a zákoníci zavrhlí úmysl, který Bůh s nimi měl, když se nedali pokřtít od Jana. Čemu tedy připodobním lidi tohoto pokolení? Komu se podobají? Jsou jako děti, které sedí na tržišti a pokřikují na sebe: ‚Hráli jsme vám, a vy jste netancovali; nařikali jsme, a vy jste neplakali.‘ Přišel Jan Křtitel, nejedl chléb a nepil víno – a říkáte: ‚Je posedlý.‘ Přišel Syn člověka, jí a pije – a říkáte: ‚Hle, milovník hodů a pitek, přítel celníků a hříšníků!‘ Ale moudrost je ospravedlněna u všech svých dětí.“

Toto pokolení

Dříve, než se budeme věnovat celému evangelijnímu textu, podtrhnu jeden výrok Pána Ježíše. Jím také kázání nazývám: *Toto pokolení*. Můžete říct: Tato civilizace, tato generace či tato společnost. Když Pán Ježíš použil ve své řečnické otázce slova: „**Čemu tedy připodobním lidi tohoto pokolení?**“, pak se zeptáme zcela správně: Jakého pokolení? V takové otázce je znát nejistá obava, že mluví i o naší generaci. Jaká my jsme civilizace, epocha; jaké jsme pokolení?! V nejlepším případě v nás vyrostle touha poznat kam jdeme a co si o nás myslí Kristus! Čemu by připodobnil naši společnost třicet let po sametu?

Nemůžeme přejít skutečnost, že výraz *toto pokolení* nevymyslel náš Pán, ale přejímá jej i se souvislostmi ze Staré smlouvy. Jsou to slova z Deuteronomia a nebo ze Žalmu,¹ který jsme četli. A ve všech případech jsou to ostrá slova, plná soudu, ohně, blesků a hromů.

Jaká to byla společnost před třiceti lety? Opravdu byla jiná, než dnes? Nezdá se mi. Snad to nebylo všude stejné, ale na náměstí v Děčíně, kde jsem tehdy bydlel, stálo řečníště a ve dnech

¹ Viz také Žalm 95:8-11

stávek a demonstrací na něm zněla prapodivná slova lidí plných nenávisti. Hlásalo se páté přes deváté, syčel tam hněv lidí, kteří si dosud poklidně žili a využívali mnohé výhody socialismu. Vězni a pronásledovaní mluvili do mikrofону pokorně a kriticky přesně. Vodil jsem svého syna do první třídy ve škole poblíž náměstí s obavami a do mysli se mi tlačila slova Karla Čapka: „*Děsím se davu, je nejkrutější a nejhoupější ze všech přírodních živlů!*“ Je to devadesát let nazpět, když v časopisu Přítomnost Karel Čapek popisuje zapomenuté násilnosti českých fašistů v Praze ve dnech 22. až 25. září 1930. Byly to demonstrace, při nichž pod českými prapory napadly české živly dlažbou a okovanými tyčemi německé divadlo a své německé sousedy, přičemž „bylo zraněno devět českých strážníků, z toho čtyři těžce.“ Ovšem o stejné události jiné noviny (časopis Večer) radostně psaly: „Byl tu přece zase jednou proveden důkaz, že Praha cítí slovansky a česky vřele, živelně. Ukázala se také nacionalistická ulice... Tento radostný důkaz byl proveden.“²

Mohli bychom sestoupit po kalendáři až do časů protireformace, v nichž na politickou objednávku mocnářství církev zařizovala, aby celé habsburské dominium používalo náboženský nástroj k poslušnosti, kterému říkali „Pietas austriaca“, rakouská zbožnost. Je čas minulost hodnotit bez vášní a protikatolických nálad. Tedy věcně: Zcela zřetelně je vidět na zpravodajských výkazech a účtech samotné katolické církve, že církev pracovala především na ničení svobody myšlení a nepevnost mnohých nekatolíků jí v tom ochotně napomáhala.³

Jaké je tedy toto pokolení dnes? Jak naši civilizaci vidí náš Pán? V čem jsme tak jiní? Není ten, který si myslí něco trochu jiného, hned nepřítelem? Neoddělujeme se, nevymezujeme se? Když se nenaplní naše představy, hned soudíme a nebo vášnivě bráníme svá stanoviska bez poctivé přesnosti a bez důkladného rozboru. Asi spolu tušíme, jak bych musel pokračovat, kdybych chtěl vše poctivě vypsát. Věnujme se však nyní textu evangelia:

(Čti nebo lépe nech rozsvícený na stěně text z Lukášova evangelia 7:1-9)

O čem všem se doslechl Jan Křtitel ve vězení, jak začínal text našeho hlavního oddílu (7:18)? O tom, že Ježíš uzdravil služebníka římského setníka. Snad se chudák Jan také nedozvěděl, že židovští starší žádali Ježíše o zvýhodnění setníka. Měl mít díky židovským starším protekci, protože je Židům nakloněn a zaplatil dokonce stavbu synagogy.

Zcela zaniká, že si setník svého otroka velice cenil a vážil. Ježíš nedá na zdůvodnění žádosti představených, nestuduje povahu vztahu těch dvou mužů. Nepřebírá morálku a vůbec nemluví o hříchu. Jde, aby nemocnému pomohl! Pokud Jan Křtitel také věděl, že Pán Ježíš ocenil víru vojenského důstojníka, který s rozumnou úvahou usoudil, že stejně jako velí on, může na dálku zavelet i Ježíš, byl zmaten.

Evangelista Lukáš zařadil do výčtu událostí, které dostal Jan Křtitel od svých zpravodajů, ještě vzkříšení syna vdovy u města Naim. Ježíš při nich porušil pravidla čistoty a zvedl syna té ženy k pozemskému životu, který je přece pomíjivý. A zase se v celém příběhu vůbec nevěnoval žádným hříchům, nepřidal žádná morální ponaučení.

To vše evangelista ještě podtrhuje výčtem událostí, které podrobně nezaznamenal. Prostě tam nejsou. Ne vše, co se skutečně stalo, z listů evangelia víme detailně. Obecně se konstatuje: „*A v tu hodinu uzdravil Ježíš mnoho lidí z nemocí, utrpení a z moci zlých duchů a mnohým slepým daroval zrak.*“ (7:21) A když se to vše Jan Křtitel dozvěděl od svých zpravodajů, byl dozajista naprosto zděšen! Takhle se nechová mesiáš! Ten má přece soudit a trestat! Vždyť sám Jan jej na základě Božího vnuknutí představoval jinak! Kázal u Jordánu: „*Já vás křtím vodou. Přichází však někdo silnější než já; nejsem ani hoden, abych rozvázal řemínek jeho obuvi; on vás bude křtít Duchem svatým a ohněm. Lopata je v jeho ruce, aby pročistil svůj mlat a pšenici shromáždil do své sýpky; ale plevy spálí ohněm neuhasitelným.*“ (Lukášovo evangelium 3:16n) Tohle je mesiáš!

Janova představa o mesiáši, který završí jeho dílo a prosadí Boží království v rozloženém izraelském světě, je naprosto zničena, přátelé. Čím, no tak diletantským nástupem lidového

² Karel Čapek, O demokracii, novinách a českých poměrech, ed. Ivan Klíma, Academia 2003

³ Ladislav Nekvapil, Východočeští nekatolíci v době baroka a osvícenství, Chrudimský kraj v letech 1621-1781, Univerzita Pardubice, 2015

spasitele, který má soucit s lidmi bez rozdílu jejich původu a zbožnosti. A tak to kázání není jen o tomto pokolení, ale také o našich představách východisek, řešení a vysvobození.

Aby si ujasnil svou představu, posílá Jan Křtitel k Pánu Ježíši oficiální poselstvo, tedy dva muže, kteří mají podle zákonných norem potvrdit věrohodnost výpovědi.⁴ Nesou něco jako oficiální nótu z ministerstva zahraničí, i proto je v textu napsána dvakrát. To není vůbec žádná legrace, když se mají zeptat: „**Jsi ten, který má přijít, nebo máme čekat jiného?**“

V otázce je i bolest, protože „čekání jiného“ znamená neschopnost pomoci si sám. Byť by Jan Křtitel neměl ty okovy a nebyl zavřen v královské kobce, nic nezařídí, pokud Ježíš není tím, kým se na začátku zdál být, musejí čekat jiného.

Ještě dva detaily, které dotvrzují vysokou diplomatickou úroveň setkání emisarů a Pána Ježíše (7:19-20). Dva velvyslanci se přihlašují jménem Jana, a to toho Křtitele. Jako by to nebylo jasné! To označení je použito na tomto místě poprvé v evangeliu Lukášově a ti dva si chtěli dodat důležitosti a také dodat vážnosti své otázce. Měla to být korektní výtku podle diplomatického protokolu. To proto, že máme ještě jeden detail: Ježíš je označen v původním textu jako Pán, tedy velvyslanci přicházejí k vyšší autoritě. V naší Bibli čteme, že přišli za Ježíšem, ale je tam původně „Pán“. Jméno Ježíš tam přidávají některé rukopisy evangelia.

Kdo to neslyší diplomaticky, řeknu mu to sportovně: Když říkali ti dva Ježíšovi: „**Jsi ten, který má přijít, nebo máme čekat jiného?**“ znělo to jako otázka majitele špičkového fotbalového týmu adresovaná trenérovi: „Vzpamatuješ se? Rád bych věděl, co uděláš s čarou šesti proher v lize! To mi tedy řekni...“ a ve vzduchu se vznáší odvolání...

A Pán Ježíš těm dvěma zoufalcům nedá přímou a uklidňující odpověď. Nechá posly přemýšlet a předává jim výčet toho, co se pod jeho rukama a před jejich očima děje: „**Jděte, zvěstujte Janovi, co jste viděli a slyšeli: Slepí vidí, chromí chodí, malomocní jsou očišťováni, hluchí slyší, mrtví vstávají, chudým se zvěstuje evangelium.** Zase nevíme přesně rozepsáno, co se tam dělo... Ale Pán Ježíš ještě dodává: **A blaze tomu, kdo se nade mnou neuráží.**“ (7:22n)

Ježíš říká poslům: Podívejte se na výsledky a podle nich podejte Janovi ve vězení zprávy. Abychom tomu rozuměli: Ty dva anděly posílá nazpět do vězeňské kobky s radostným zvěstováním, které má vítězný charakter. Všimněte si: Zvěstování Janových učedníků, které jim uložil, je podobné tomu, co se dělo nad Betlémem. Ale i obsahem přece! Anděl zvěstoval: „**Zvěstuji vám velikou radost, která bude pro všechny lid. Dnes se vám narodil Spasitel, Kristus Pán, v městě Davidově!**“ (Lukášovo evangelium 2:10n)

A Ježíš těm dvěma dodává vzkaz, že by bylo dobré, aby Ježíšovu práci nikdo neskandalizoval. Tak zní původně slovo, které překládáme jako *pohoršování* a *urážení* se. Blahoslavenství patří těm, kteří nevyslovují předčasné soudy. Až potud Ježíšova odpověď na představy Jana Křtitele. A pak nechal posly odejít.

A když Janovi poslové odešli (7:24)... Začal nadávat? Ne, to bychom asi udělali my, uprskli bychom si, co ten hlupák plácá... Ne, Pán Ježíš předvedl přesně to, co žádal po Janovi. Nezačal Jana Křtitele a jeho učedníky skandalizovat. Hodnotil jeho práci. Ale mluvil o něm dobře, přejně. Ovšem to neznamená, že nebyl kritický.

Ježíš o Janovi začal mluvit k zástupům a probíral lidové představy o Janu Křtiteli: „**Na co jste se vyšli na poušť podívat? Na rákos, kterým kývá vítr?**“ (7:24) Chtěli jste vidět člověka, který je pod vlivem veřejných nálad a chutí? Mění svá stanoviska a nechá se zastrašit? Nečitelný hrdina, který se snaží zalíbit těm i těm? Závislý člověk na svých podporovatelích? Ten, který je proti pokrytcům. A když potřebuje a oni zahrozí, tak s nimi souzní? Ne, Ježíš svými slovy naznačuje, že si váží Janovy pevnosti, stálosti a ochoty trpět. Jen si sami odpovězte!

Jiná představa o Janu Křtiteli sice nebyla ani trochu podobná skutečnosti, ale ukazovala pomatenost veřejného mínění. Je dost možné, že by to lidé ocenili, kdyby byl Jan hezky oblečený a měl jemné mravy. Mohl by být pak mesiášem on! Ale, že by Jan byl oblečený do drahých šatů?

⁴ Viz Deuteronomium 19:15

Odpověz si zase sám. Ne, naprosto ne! Jan se přece naopak vymezil proti panákovi Herodovi Antipovi, protože zavrhl svou manželku, aby si mohl vzít manželku vlastního bratra. Pro svou moc si Herodes myslel, že může udělat cokoliv. Neměl Jan pomlčet? Měl nechat pány lhát, žvanit a krást?! Ne, nemůže. Musí o tom mluvit!

Rákos? Pak urozený diplomat? Samá voda, samá voda - a teď přihořívá! Jan Křtitel byl prorok! To je další představa zástupů: A Ježíš odpovídá stupňováním: „**Ano, pravím vám, a víc než prorok.**“ a navýší představu o skutečnost, kterou opře o dva citáty ze Staré smlouvy.⁵ „**To je ten, o němž je psáno: Hle, já posílám posla před tvou tvář, aby ti připravil cestu.**“ A ještě přidá - dá mu míru, která je v úběžnících Božího království. Je veliký mezi lidmi: „**Pravím vám, mezi těmi, kdo se narodili z ženy, nikdo není větší než Jan.**“ Ale v pohledu do dálky, protože Jan je člověkem staré doby, není srovnatelný s nikým, kdo vstoupil do nebeského království. Tím Ježíš neříká, že je Jan Křtitel mizerný, malý a k ničemu. Ne! Je velkým mužem své doby, ale nepřesáhne do té nové doby Božího království. Na Boží království Jan nemá cit. To je s pochopením a přejností velmi taktií vymezení s důrazem na velikost Božího království (7:25-28).

A když Ježíš stupňuje svoje hodnocení, popisuje Janovu kvalitu také Janovy výsledky: Jsou ti, kteří za ním šli; dokonce mezi nimi byli i celníci. Lidé, nad nimiž vlastní národ už zlomil hůl. A nejen pokáním těchto lidí, jejich napravenými životy pod Janovým kázáním bylo potvrzeno jeho kázání. Ale i tím je Janova práce stvrzena, že farizeové a zákoníci odmítli Boží úmysl. Nenechali se pokřtít od Jana. Svým odporem jen potvrdili, že měl pravdu. A on jim nedal nic zadarmo. Protože ten, kdo má pravdu, nestrhává celý dav. Není možné počítat jeho příznivce. Většinou odpůrci svou mocí a nebo množstvím pravdu přecišl. Jen hlupák počítá příznivce!

Vrcholem Ježíšových příznivých slov o Janu Křteli je otázka, kterou jsem nadepsal kázání a již také končím: „**Čemu tedy připodobním lidi tohoto pokolení? Komu se podobají?**“ A sám si Ježíš odpovídá souhrnným hodnocením, které používá příměr z dětských let. A hlavně - rozumíme mu.

Dvě party dětí na hřišti, které se dohadují. A Ježíš nám nám na nich představuje tehdejší společnost takto: „**Jsou jako děti, které sedí na tržišti a pokřikují na sebe: ‚Hráli jsme vám, a vy jste netancovali; naříkali jsme, a vy jste neplakali.‘**“ (7:29-32) Co s vámi!? Jinými slovy: Jedna parta dětinsky určuje, co se teď hodí a co bude dobré. Dovolím si to říci dnešním jazykem: My jsme ti, kteří pískají a nebo pláčou. A ty, Bože, koukej dělat, co my chceme. A tví lidé budou skákat, jak my budeme hrát; co je správné a co je špatné, to přece určíme my. Naše většina, naše ekonomické postavení, naše kontakty a vzdělání či prostě jen vliv. Taková jsou pravidla. Zvykej si! Naše pohoda a naše zájmy či nálady rozhodují!

Jinými slovy: Tehdejší pokolení odmítlo dozrát. Dětinské hry občas takhle vypadají. Skutečný a dospělý život by měl rozhodovat o podstatných věcech jinak. Jak je to dnes? Nezdá se, že by to bylo jiné! Usuzujeme podle vnějších rysů. Podobně jako tehdejší společnost: „**Přišel Jan Křtitel, nejedl chléb a nepil víno – a říkáte: ‚Je posedlý.‘**“ Našli si důvod, proč jim Jan nevyhovoval.

Ježíš taky nemůže vyhovět. Do téhle představy se nevejde. Není odříkavý muž z pouště. Jako by říkal: „Nevyznávám zdrženlivost, nemá to smysl. Já jím a piju, a to vám taky nesedí. A dokonce jím a piju se společností. A snad proto, že bývám často hostem v místech, kam vás nezvou, jste pobouřeni namísto toho, abyste si se mnou taky sedli, pojedli a poslouchali, co říkám. Ne, vy jste rychle hotovi se soudem: „**Hle, milovník hodů a pitek, přítel celníků a hříšníků!**“ (7:33-34) Tak, oč vám jde? Tomuto pokolení se ani Bůh nezavděčí.“

A ještě si dovolím pokračovat. Teď ne Kristus, ale já tvrdím: Kdybychom jen trochu přemýšleli... Víra není v náboženství. Není spásné nejíst a postit se, není spásné jíst a pít. Spása není v tom, zda je někdo katolík, evangelík či evangelikál. Zapomeňte! Víra je hlouběji. Na formě zbožnosti nezáleží. Víra je v poslušnosti Ježíšových slov.“

A Pán Ježíš končí slovy z knihy Přísloví: „**Ale moudrost je ospravedlněna u všech svých dětí.**“ (7:36) Neláme nad společností hůl. Odmítal před chvilkou dětinskost a teď chválí dětskou ochotu poznávat. Všimněte si, dvakrát tu zmiňuje dětství. Namísto dětinskosti touží po Božích dětech.

⁵ Viz Exodus 23:20 a Malachiášovo proroctví 3:1

Nenechává budoucnost naší společnosti a generace jen osudu, médiím, vědcům. Neříká s mávnutí ruky: „Chytrému napověz, hloupého trkni!“ Ale dává skutečnou naději! Těm, kteří se jako děti ptají, hledají. Hned nevědí, ale naslouchají moudrosti, těm je jasné, kam mají přijít, kde mají hledat a komu se mají poddat.

Co nám to má říct?

1. S Janem Křtitelem jsme si ujasňovali představy o Ježíšovi. Jan se ujišťoval o pokračování svého díla. Jasně, Janovy pochyby jsou pochopitelné. A Ježíš ani nás, když pochybujeme, neodmítá. Odpovídá každému trpělivě. A všimněte si, jak laskavě. O Janovi Ježíš mluví přejně přesto, že se vůči němu vymezí. Neskandalizuje Jana. Umíme to? Neskandalizujme Ježíše a sebe navzájem; bratr bratra, rodiče děti, děti rodiče...
2. A když Ježíš mluví laskavě o Janovi, neskandalizuje náhodou potom zástupy? Neříká jim moc otevřeně, jak jsou nemožní? Myslím si, že ne. Ježíš učí zástupy i nás myslet. Nemá jasné odpovědi, ale má pro nás laskavé otcovské vedení, abychom se našli. Rekne ostré „Ne!“, to ano, ale navádí nás a povzbuzuje, abychom našli řešení. Zvykejme si na Boží nesouhlas a hledejme argumenty pro diskusi. A dejme prostor moudrosti Ducha svatého, aby sama pracovala.
3. Připustíme si tedy: Moc jsme se za ty věky nepohnuli. Jsme sebevědomí až namyšlení. To my ve své bezmezní hlouposti určujeme běh světa. Jan Křtitel byl, při vší úctě se svými představami mimo. A zástupy si kladly svoje limity také špatně, při vší úctě byli mimo. Dřív jsme stáli fronty na banány a dívali se za hranice přes dráty. To dnes rabujeme regály supermarketů a poučujeme polovičku světa o demokracii. Přijatelné je jen to, co nám vyhovuje. Není to náhodou špatně? Nikam jsme se neposunuli od dob Ježíšových, natož za posledních třicet let. A ani se to nedalo čekat! Je to v naší lidské povaze
4. Něco se ale dělat dá. Nabízí se nám proměna a úpravy našich dětinských představ. Rádi to přijmeme, protože je to schůdná cesta. Sám Pán Ježíš revidoval a měnil svoje představy v zahradě Getsemane, kde si dovolil nabízet svému Otci jinou verzi, než smrt a zmrtvýchvstání. Takový příklad máme! Jsme Kristovi. Spolu s bratrem Ježíšem Jako děti svůj život odevzdáme Boží moudrosti, nebudeme hledat výslovné a návodné odpovědi s detailním jízdním řádem, ale zůstaneme v rozhovoru. Budeme se společně ptát jako to Ježíš myslel a nebudeme chybět u Ježíšova prostřeného stolu. A přátelé, nemůžeme se minout cílem!

Pod čarou:

Výňatky ze článku Karla Čapka (Přítomnost 10.12.1925)

„Jeden z bludů, kterými si se zálibou ztrpčujeme život, je blud o malých poměrech. Potkáte-li člověka z Berouna a nebo Vysokého Mýta, shledáte záhy, že je otráven malými poměry v Berouně nebo Vysokém Mýtě; naproti tomu člověk pražský je otráven malými poměry v Praze...

...Vzdělanec na venkově si stýská, že tam musí zakrnět, kdyby byl alespoň v Praze, to byste koukali, jak by se rozvinul! Avšak ani univerzitní profesor v Praze se jaksí nemůže rozvinout v nádherný květ učenosti; ovšem kdyby měl tak skvělé dotace a ústavy jako na amerických školách, to by, panečku, udělal díru do světa. A tak dále...

...Bylo by sice marno chtít udělat z Kroměříže nebeský Jeruzalém, ale do jisté míry a po nějakou dobu se podařilo z ní udělat alespoň hanácký Jeruzalém; Litomyšl se nemůže stát Perikleovými Athénami, ale v jisté době byla alespoň východočeskými Athénami...

...Venkov čeká na lidi nadšené ideou, že Beroun musí být Berounem a Vysoké Mýto Vysokým Mýtem a ne nějakým bídným a jen dočasně snesitelným místem, ve kterém se trpí malé poměry...

Přímlyvy:

★ Pane, děkujeme za dar svobodného života v posledních třiceti letech. Chválíme tě za nezaslouženou milost!

★ Pane, děkujeme, že s námi máš trpělivost a zachoval jsi nám mnoho příkladů a hrdinských příběhů v životech našich předků a rodičů

- ★ Pane, prosíme za naše dospívání, abychom dozráli od hravého dětinství k radostným Božím dětem, které se vděčně učí
- ★ Pane, prosíme, abys nám zachoval práci pro obživu. Rádi bychom dobře vychovali své děti a měli z čeho darovat potřebným, kteří se nemají dobře jako my
- ★ Pane, prosíme, zachovej nám pokoj a daruj nám vzájemnou schopnost se dohodnout, tolerovat se a vyjít si vstříc, abychom mohli zvěstovat evangelium
- ★ Prosíme za naše ústavní představitele, za soudy, za prezidenta, parlament, vládu a naše místní authority. Podepírej je v dobrých věcech, byť by za ně nebyli všemi chváleni. A hned zkaz a uveď do zapomnění všechny zlé a zbytečné věci v jejich hlavách a pod jejich rukama, ty si umíš mezi tím vším vybrat.

Tak jsme Ti předložili naše prosby a věříme, že nás vyslyšíš, neboť ty žiješ a kraluješ na věky věků.
Amen